Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentaria in universam artis logicam - Cod. Ettenheim-Münster 277

[S.l.], [17. Jahrh.]

Dvbivm secvndvm

urn:nbn:de:bsz:31-129937

Visual Library

et species, hanc certe seriem nullus apprehendere poterit nisi prius quod sit genus quod species agnoverit. Fuit a. Porph. mitio Christianus sed propter virginem quandam cum Christiano habitum turpiter postea a fide defecit. Haec de libello.

DUBIUM SECUNDUM.

Utrum Definitio generis a Porph. tradita sit bona et an sit essentialis.

Ch. 1. Definitio generis a Porph. tradita bona et legitima est. Est a. definitio illius haec. Genus est quod de pluribus specie differentibus in eo quod quid praedicatur. Haec Ch. est communis, omnes n. unanimi consensu Porph. definitionem recipiunt. Ex Expl. definitio locum generis obtinet ly praedicari de pluribus per hoc n. convenit genus cum caeteris praedicabilibus quae de pluribus affirmantur. Per ly specie differentibus differt genus a specie quae non praedicatur de pluribus specie. Per ly in quid differt genus a proprio quod non praedicatur in quid. differt 2o ab accidente. 3o m. a differentia quae non praedicatur absolute in quid sed in quale quod hoc est per modum alteri adiacentis. Exempt. sit animal quod dicitur genus quia in pluribus praedicatur de pluribus specie differentibus, praedicatur n. de homine et bruto quae duo specie differunt, illa dicuntur specie differre quae habent differentias differentias unum genus intrinseco dividentes ut rationale et irrationale. Praedicatur m. ultra animal de illis in eo quod quid. Interrogante n. quid sit homo quod brutum recte Rx animal.

Ch. 2a. Haec definitio Porph. non est essentialis sed accidentalis propria seu descriptiva.

Hanc tenent m. communiter Auctores. et plures ratione. Illa definitio quae datur per proprietatem est accidentalis propria seu ut descriptiva sed haec est talis ergo non est essentialis sed descriptiva. ma. pat ex Jum. p. 1a dub. 10 de def. plures mi. haec definitio datur per praedicabilitatem sed praedicabilitas est proprietas ut ergo datur per proprietatem. mi. pat ex dictis sup. n. dictum est ex eo quod aliquid potest esse in multis sequitur tamen proprietas quaedam quod potest praedicari de multis ergo praedicabilitas est proprietas quaedam fluens ab essentia ut ergo genus a. est ut ergo si ergo definitur per praedicabilitatem aliquid definitur non essentialiter sed descriptive.

Cho 3 Centralis et quasi dilatata genus definitionis hoc est.
Genus est vrte respiciens plures species in eo quod quid.

Ter. Illa est definitio centralis quia dat quod genus et etiam sed hoc definit et designat
quod est centralis. ma pal. plus me genus in hac definitione est vrte quod est dictum est
genus respiciens predicabilium. Dicit respiciens plures species. quod non differt
a specie genus quod ella non respicient plures species sed tm plura munera. quod non
differt a genere et accidente et mi a dicit quia licet predicat non tm absolute
in quid sed in ili quod hoc est quod modum alteri dicendi, Genus v predicat absolute
in quid, tamen aliqui quod modum quod se habet.

Aliqui aliter dant definitionem. Vel Genus est vrte cui subiciuntur plures species
quidditatum. Item Genus est quod pluribus speciebus in quid. Aliqui hoc mi. Genus
est vrte cui multas species differentibus tamen pars centrie et modum quod
se habet, quia definitio bona est et a nra non multum distat si tm recte intelligat.
Et quidem hoc ultimum definitionis habet bene explicat nam genus non refertur si par
tientis predicam quia illa quia Porph non est explicate assignata, intelli
gunt tm habet chari quod illam. et non ipse est genus predicat de pluribus species differ
entibus in eo quod est predicat de illis ut pars centrie supponens et consistens
centrum quia non et de inferiores centra sunt recte de centra hominis.
Similiter ex ipso quod species predicat tm & predicat ut tota centrum indivi
duum non tm superadditum dicit, individuantes quia pertinent ad centrum
rei sed tm ad potentiam manum. differt ergo genus a specie in precisi et
Porph quarta sonant quod hoc est predicat de pluribus species differentibus
sed quod predicat ut pars centrie, species v predicat ut tota centrie et
hoc dicit mit genus et species colligit ex ipsa definitione supra assignata
et explicata. Modus est diversus predicandi sunt respiciendi inferiora
diversificant tamen predicabilia.

Ter Ultimam Part. in illa definitione possitum differt genus a dicit quod
est predicat in quid ad modum quod se habet hoc est ad modum alterius
mai cum species cum alia sua species adiecit, dicit non ut dictum est licet
predicat in quid, cum sit pars centrie, tm quia dicit illam esse cum modum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

adiacentis non habet eundem modum praedicandi et consequenter non est idem ut ita cum
praedicabile cum genere sed specie ab illo diversa.
Ex hoc facile solvi poterit argumentum quod contra probari solet ex plura praedicabilia
quam 5. quod est huiusmodi. Genus per hoc differt a specie quod illud praedicetur
de pluribus specie, ista de pluribus numero &c. ergo in differentia subalterna et
differentia ultima distinguuntur specie quia illa praedicatur de pluribus specie haec de
pluribus numero differentibus quod patet. Ratio autem non est differentia ultima et praedi-
catur de Petro et Paulo per tantum numero differunt. Sensibile vero quod est differentia
subalterna praedicatur de homine et Leone per specie differunt. consequentia recte inferitur
non enim unde maior ratio unius quam alterius. Ad quod facile patet responsio dictis.
Illam distinctionem quae inter genus et speciem intercedit non praecise sumi ex eo
quod genus de pluribus specie species vero de pluribus numero praedicetur sed sumi ex eo
quia habent omnino diversum modum praedicandi ita quod genus praedicetur ut pars essentiae
species ut tota essentia. quod diversus modus praedicandi ut explicatum est in ipsorum
definitione continetur. Differentia vero infima et subalterna semper habent eundem modum
praedicandi sive dicantur de pluribus numero sive specie differentibus, sensibile
siquidem praedicatur de homine et Leone in quantum quod hoc est per modum adiacentis
eodem modo praedicatur rationale quod est differentia ultima de Petro et Paulo quare
differentia ultima et subalterna non distinguuntur specie quia non habent tres formas
specie distinctas. formaliter enim, manifestum quidem certum est quod differunt specie, sed
in modo respiciendi et praedicandi plane conveniunt, ex quo modo ratio formalis
tamen in praedicabilibus est desumenda.
Arg. 5. Quod desinit essentialiter per genus et differentiam illud desinit sed genus
in eo non potest per genus et differentiam desinere ergo non potest essentialiter desinere. ma-
ostat. Probatur minor. genus in eo comprehendit sub se eo suprema genera praedicamentorum
sed haec suprema genera non habent sup. se aliud genus alias non essent suprema genera
ergo genus in eo non habet aliquid genus per quod possit essentialiter desinere. Respondeo ma-
et negando minorem. ad probationem illarum respondeo concedo ma et dico minorem. Genera suprema non
habent supra se aliud genus si considerentur secundum suam entitatem vel secundum
suas naturas reales quae in praedicamentis coordinantur secundo modo. si considerentur
secundum entitatem sive quantum habent secundam intentionem generis negando minorem. hac non.

raõe habet genus et hoc genus est virtute, non quidem respectu illorum praedicamentorum
quatenus secundum quas naturas reales absolute considerantur sed quatenus habet esse cognitum
et abstractum a suis inferioribus specie differentibus raõe cuius esse est virtutis
et gratia formaliter logice.

Arg. 2º Idem non potest esse inferius et superius respectu eiusdem sed si genus in communi
definiretur per aliud genus esset superius et inferius respectu eiusdem ergo genus in
communi non potest definiri per aliud genus, ma pat inferius et superius sunt opposita quae
non possunt uni et eidem convenire. probatur mi. quod esset in potentia superius illo gratia
per quod definiretur quia genus in communi est superius ad omnia gratia in particulari sed
genus per quod definiretur genus in communi est aliquod genus in particulari ergo esset superius
respectu illius, quod v. m. esset inferius illo probatur quia omne quod definitur per genus est
inferius ad illud per quod definitur ut pat in homine qui est inferior ad animal,
quia per illud tanquam per suum genus definitur ergo m. genus in communi erit inferius ad
illud genus virtute sed per quod definitur et in hoc convenit genus cum aliis virtutibus
quae omnia sunt inferiora respectu virtutis quod est genus proximum illorum. Ex dicto ma.
Idem non potest esse superius et inferius respectu eiusdem secundum eandem raõem
concedo ma. secundum diversam raõem nego ma. et eodem mo. Ex ad mi.

Ex Ultra h. D.B. quod genus per quod definitur genus in communi continetur sit virtute
in quo continetur omnia praedicabilia conveniunt, quod virtute est superius et inferius
gratia in communi quod definitur sub diversa raõe, superius quidem est continetur
inferius accidentaliter et denominative, quia accidentaliter denominatur
genus in particulari, quatenus ab omnibus praedicabilibus praecinditur quae specie dicuntur
in raõe praedicabilis et sic induit raõem gratis in particulari. Eadem raõe
genus quod nos hic definimus est superius quod virtute in ipsius definitione posito non
continetur quia virtute continetur non est genus alias omnia praedicabilia essent gratia
sed est superius accidentaliter quatenus est genus in communi sub quo continetur hoc genus in
particulari cui raõ gratis accidit, est v. inferius continetur hoc n. est continetur
praedicatio genus est virtute quae duo non repugnant sed bene possunt uni et eidem
convenire secundum diversam tamen raõem praesertim in illis intentionibus logicalibus
per hanc doctrinam solvitur m. aliud argumentum quod fieri solet in hunc modum.

Nihil pt desinere centiatur nisi sit species sed genus non est species mio specie defin
guitur ab illa ergo non centiatur desinere. Rx dico ma. Nil pt desinere nisi
sit species in eo et centiatur nego ma. nisi sit species in particulari et acci
dentaliter concedo ma. sed genus non est species in eo et centiatur concedo ma. non est
species in particulari et accidentaliter nego mi. ergo non pt desinere centiatur
nego consequentiam. Ex eo n. quod genus abstrahitur ab omnibus generibus quae in ratione generis tantum
numero differunt constituitur accidentaliter et denominative quaedam species in
particulari, sicut in hoc ex eo quod abstrahitur a Paulo et Petro qui tantum numero
differunt accidentaliter et denominative constituitur in ratione alicuius speciei parti
cularis ex quo tamen non licet inferre quod genus praedicabile genus sic non distinguitur
a specie 2o praedicabili, quia secundum praedicabile non est haec vel illa species in
particulari sed species in eo, genus a. non est species in eo sed in particulari, sicut
in differentia est species respectu aliarum differentiarum solo numero differentium et tamen non
sequitur ex hoc 3 praedicabile non distingui a 2o.

Arg 3 Haec Porph. descriptio nullum habet definitum ergo non est legitima consequentia
pat. pbr ans. definitum h. descriptionis non est 2 intentio generis neque natura realis
substrata intentioni neque aggregatum ex natura reali et intentione 2a ergo
nullum habet definitum. pbr ans in pris quod definitum non sit 2a intentio
generis, illa non praedicatur de pluribus specie differentibus sed tantum numero ergo non
est definitum in hac descriptione quia illud praedicatur de pluribus specie. quod non sit
ipsa natura pbr. Descriptio convenit centiatur definito ut pat in animali rationali
respectu hominis sed natura animalis v. g. aut plantae non convenit haec descriptio centiatur
ergo natura non est definitum in hac descriptione. pbr mi. praedicabilitas formaliter
est ens rationis, sed nullum ens rationis convenit centiatur enti reali ergo nec
haec descriptio convenit centiatur naturae reali quia intrinsece claudit praedi
cabilitatem ut ex ipsis terminis pat. quod tamen 3o definitum non sit aggregatum
ex natura reali et 2a intentione pbr. Nullum ens per accidens pt centia
tur unica descriptione definiri sed aggregatum ex natura reali et 2a intentione
est ens per accidens ergo illud non erit definitum h. descriptionis ma pat.

nam una entia unam hꝫ hl definiendum sed ens q̃ accidit ñ hl unam
entitatem qd nec hl unam definiendum. Quod v. aggregatum hoc ex nata
realiter et ex Intent. sil ens q accidit alteri pat. cum nihil n. ñ hꝫ ex rebus
ad Summa p definiendum specialiter sed ex rebus q̃ sit plane omnibus indi
mis et tertio qd ñ pl definiri.

Hoc Argtm patet quia non sol definitum in definito assignata à Porphi
Ad qd Dx definitum h. definitum ñ ex nata realem q subsistunt ex
intentiones ut bene probat ex ratione nec m̃ ex aggregatum neq ex Intentiones
quas in abstracto ut bene m̃ probat argtm sed definitum h. definitum ex
ex Intentione in concreto. Ex Intentione in abstracto ex ipsa sua natura
un quas ij nata sunt denominare quia et hoc sua in abstracto non est
generalitas. Ex Intentione in concreto nil ex aliud ipsa sua illa relationem
rationis quod denominat ipsam naturam ut sit in ipsa nata postea suum esse
ipsi realem et hoc ex Intentione in concreto non quia ex trij connota
ting diversos sensus et Intentiones.

Ad argtm qd Dx neqdo ens ad qd. distinctum definitum in hac definito
ñ ex Intentione in abstracto secundo ens, ñ d ex Int. in concreto ergo ens
et hoc intentiones in concreto convenit entitatibus definito assignata.

Otra Ex Intentione quas nullum hl matte cui applicetur, qd ñ definit,
hoc Ex Intentione in concreto. sed pat. qa ex concretum hl matem et formam
sed pte ens illud matte nec est ens reale aut rationis sed nullum hoc pl dici
qd nullum etiam hl matte, pte ens in pte ñ ex ens reale alias entia rationis
ñ possent hoc rationem quas qd habuerunt ex. Verbatus n. habet ex ens rationis et
ñ est dictum ex, ex quas respu s p dualitatem, neq in matte quas ex ens
rationis alias nulla nata realiter posset ex abstractum h. Ex Intentiones generales
sed hoc falsum ex pat in arte qd nunquam quas dicit respu brutis et horis.
Ad hoc argtm neqdo ens qd quas Ex: nullum habeat matte cui suam rationem
formalem applicet. ad qbal. dicit matte quas neq ex ens reale tm nec rationis
tm nec m̃ ex aliqd unum abstractum ab ente reali et rationis, alias dicit
ente reali et rationis aliq nata uniuersa cum ipsa tamen nemo admittit.

sub modali quod correspondet 2ae intentioni generis in eo [illegible] naturae genericae [illegible] modum unius modalis continentis et huic [illegible] continentiae vel unitatis convenit ab eo quod omnia illa sint denominabilia ab illa 2a genus intentione [illegible] cum modali 2ae genericae [illegible]

DUBIUM TERTIUM.

Utrum Genus praedicetur ut totum An ut pars de specie Et An genus in una specie possit conservari?

Nota 1. quod duplex sit praedicatio alia directa alia indirecta. Praedicatio directa [illegible] illa, in qua id praedicatur quod habet se ex sua natura ut forma respectu subiecti, indirecta illa in qua id quod simpliciter natura habet se ut subiectum, praedicatur de sua forma [illegible] hoc modo describunt. Praedicatio directa est in qua id quod aptum est praedicari praedicatur ut homo est animal. Praedicatio indirecta est illa in qua id quod ex sua natura aptum est subiici praedicatur ut animal est homo.

Per hanc descriptionem [illegible] deceridunt. Praedicatio in praedicatione habet se ut formam respectu subiecti et subiectum habet se ut materia respectu praedicati, [illegible] praedicatio dicitur directa quando forma habet situm praedicati et quando materia habet situm subiecti, subiectum ante copulam, praedicatum post copulam. Exempli praedicationis directae est haec propositio Petrus est albus, quia album se habet formam Petri [illegible] simpliciter natura enunciatur de illo, [illegible] habet situm praedicati [illegible] subiecti, haec autem propositio album est Petrus est praedicatio indirecta quando id quod habet se ut forma ponitur loco subiecti, similiter quando superius praedicatur de inferiori est praedicatio directa ut Petrus est homo, homo est animal. Ratio est quia superius [illegible] habet se ut forma [illegible] recipitur in inferiori tanquam in subiecto, et quando inferius praedicatur de superiori praedicatio est indirecta ut quando dicimus animal est homo, homo est Petrus [illegible] [illegible] [illegible] superiorum. Praedicatio directa simpliciter appellari solet praedicatio, indirecta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quando [illegible] [illegible] [illegible] An genus praedicetur de specie ut totum vel ut pars intelligi debet de praedicatione directa non autem indirecta.

Conclusio 1. Genus praedicatur de specie ut totum et ut pars.

Est S. Thomae [illegible] [illegible] [illegible] ad 1 [illegible]. Genus praedicatur de specie ut genus [illegible] [illegible] [illegible] dicari ut genus nisi sit unitum et totum quoddam potentiale amplectens plures species quod genus praedicatur de specie ut totum quoddam potentiale. [illegible] [illegible] minor.